

چکیده پژوهش

این پژوهش از نوع مطالعه کاربردی است که به منظور سنجش نگرش بهورزان مرکز بهداشت شهرستان زنجان نسبت به سیستم ارجاع و تعیین ارتباط آن با برخی عوامل جمعیت شناختی و سازمانی در سال ۱۳۷۳ انجام گرفته است. اهداف پژوهش شامل تعیین مشخصات جمعیت شناختی و سازمانی واحدهای پژوهش و تعیین میزان اثر پزشک، مربی و تدارکات دارویی بر نگرش بهورزان و همچنین تأثیر نگرش آنان بر رفتار پیگیری بیماران بوده است. جامعه این پژوهش را بهورزان مرکز بهداشت شهرستان زنجان تشکیل می‌دادند که از این عده ۸۷ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری داده‌های این پژوهش پرسشنامه‌ای با سئوالات بسته و حاوی ۴۱ سؤال بوده است که جهت استاندارد نمودن آن از متدهای اعتبار محتوا، باز آزمون پایائی و هم بستگی و ثبات درونی (برای گویه‌های سنجش نگرش) استفاده گردید.

داده‌های گردآوری شده در قالب ۳۷ جدول تهیه و تنظیم گردیده و جهت تجزیه و تحلیل آنها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. بررسی نتایج پژوهش نشان داد که ۵۲/۹ درصد نمونه‌های پژوهش را زنان تشکیل داده و اکثریت بهورزان در گروه سنی زیر ۲۴ سال قرار گرفته و سابقه کار مابین ۵ - ۱۰ سال داشتند. ۶۹ درصد آنان دارای تحصیلات ابتدائی بودند، اکثریت بهورزان (۳۶/۴ درصد) نگرش بی تفاوت نسبت به سیستم ارجاع داشتند. بررسی تحلیلی گویه‌های سنجش نگرش نشان داد، گرچه بهورزان نمونه پژوهش به اهمیت ارجاع واقف بوده و برای خود جایگاه خاص قائل هستند و لیکن از نحوه سرویس دهی مراکز بهداشتی و درمانی و پزشکان راضی نیستند به همین ترتیب عملکرد بخش خصوصی را بهتر ارزیابی می‌نمایند. تعداد زیادی از بهورزان نمونه پژوهش معتقد بودند که برداشت مردم از ایفای نقش آنان نادرست است. در عین حال خود آنان نیز در رابطه با کیفیت و کمیت هدایت خدمات در مسیر ارجاع چندان توجه نبودند. آزمون آماری کای دو نشان داد که متغیرهای

سن، سابقه کار وضعیت سکونت، تحصیلات، مستقل یا ضمیمه بودن خانه بهداشت، تعداد روستاهای اقماری، فاصله خانه بهداشت از مرکز بهداشتی و درمانی روستایی، آموزش و نظارت غیر سیستماتیک پزشک و مربی، فواصل بازدید مربی و موجودی دارو در سال ۱۳۷۳ ارتباط معنی دار با نگرش بهورزان نسبت به سیستم ارجاع ندارد. از طرف دیگر ارتباط، متغیرهای جنس، وضعیت تأهل، مفهوم بودن نسخه پزشک، میزان توجه به نسخه پزشک، نحوه حضور پزشک در خانه بهداشت با نگرش بهورزان معنی دار بدست آمد.

در خاتمه پیشنهادهایی جهت کاربرد یافته‌های پژوهش در سازمان مربوطه و همچنین جهت پژوهشهای آینده ارائه گردید.